

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1347
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration – III
Maharashtra Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Justice Fazal Ali Commission was established in the year-----
- 2) -----appoints state chief election commissioner.
- 3) -----kinds of minister's
- 4) -----numbers of members in Estimate Committee.
- 5) In Maharashtra -----appoints Lokayukta

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. न्यायमूर्ती फाजल आयोगाची स्थापना-----साली झाली.
2. राज्य मुख्य निवडणूक आयुक्ताची नेमणूक -----करतो.
3. मंत्र्याचे प्रकार -----आहेत.
4. अंदाजसमितीची सदस्य संख्या -----आहे.
5. महाराष्ट्राचे -----लोकायुक्ताची नेमणूक करतो.

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) How many districts in Maharashtra State?
- 2) Who works as a link between Governor and Cabinet?
- 3) Who advice to president for appoints of Judge of high court?
- 4) Who is the chairman of State Planning Commission?
- 5) Who appoints Advocate General?

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) महाराष्ट्र राज्यात किती जिल्हे आहेत?
- 2) राज्यपाल व मंत्रीमंडळ यातील दुवा म्हणून कोण कार्य करतो?
- 3) राष्ट्रपती उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची नियुक्तीसाठी कोणाचा सल्ला घेतो?

- 4) राज्य नियोजन आयोगाचे अध्यक्ष कोण असतात?
- 5) महाधिवक्त्याची नेमणूक कोण करतो?

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Secession Court
- 2) Speaker
- 3) Estimate Committee
- 4) Secretariat

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) सत्र न्यायालय
- 2) सभापती
- 3) अंदाज समिती
- 4) सचिवालय

(B) Answer in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each Answers)

1. Write the function of council of ministers.
2. Explain the rights of chief minister
3. Write the function of chief secretary.
4. Describe the function of high court.

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) मंत्री परिषदेची कार्य लिहा.
- 2) मुख्यमंत्र्याचे कार्य स्पष्ट करा.
- 3) मुख्य सचिवाची कार्य लिहा.
- 4) उच्च न्यायालयाची कार्य स्पष्ट करा.

Q.3 Write answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain main characteristics of Administrative system of Maharashtra.
- 2) Critically examine the role of the Governor.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. महाराष्ट्र प्रशासन व्यवस्थेची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2. राज्यपालच्या भूमिकेचे टिकात्मक परीक्षण करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1348
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration – IV
District Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Who is the Central government officer in District-----is main Officer.
- 2) Crime and criminal investigate by-----agencies.
- 3) Appointment or Tahasildar are made by-----
- 4) -----has a head of District police administration.
- 5) In village level----- has helping to Police Administration.

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) केंद्र सरकारच्या जिल्ह्यातील प्रमुख अधिकारी-----असतो.
- 2) गुन्हे व गुन्हेगारीचा शोध -----विभागाद्वारे केला जातो.
- 3) तहसिलदाराची नेमणुक करण्याचा अधिकार -----यांना असतो.
- 4) जिल्हा पोलीस प्रशासनाच्या प्रमुखास-----म्हणतात.
- 5) गाव पातळीवर ----- पोलीस प्रशासनास मदत करतो.

(B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- 1) Who is made post of District Collector?
- 2) Who collect the Revenue at taluka level?
- 3) Which month revenue collection started in the year?
- 4) Who appoints District Judge?
- 5) Who Controls Tahasildar?

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) जिल्हाधिकारी पदाची निर्मिती कुणी केली?
- 2) तालुका स्तरावर महसुल गोळा करण्याचे कार्य कोण करतो?
- 3) महसुली वर्षाची सुरुवात कोणत्या महिन्यापासून होते?

- 4) जिल्हा न्यायाधिकाची नेमणुक कोणाद्वारे केली जाते?
- 5) तलाठी या अधिकाऱ्यावर कुणाचे नियंत्रण असते.

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Talathi
- 2) District Administration
- 3) District Election Officer
- 4) Machinery of Law and Order

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) तलाठी
- 2) जिल्हा प्रशासन
- 3) जिल्हा निवडणुक अधिकारी
- 4) कायदा व सुव्यवस्थेची यंत्रणा

(B) Answer in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each Answers)

1. Sub-divisional Officer
2. District Jail
3. Police Patil
4. District Court

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) उप - विभागीय अधिकारी
- 2) जिल्हा कारागृह
- 3) पोलिस पाटील
- 4) जिल्हा न्यायालय

Q.3 Write Answer in detail (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) State the importance of District Police Administration.
- 2) Explain the changing role of District Collector?

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. जिल्हा पोलिस प्रशासनाचे महत्व सांगा.
2. जिल्हाधिकाऱ्याची बदलती भूमिका विशद करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1365
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y.(Sem-IV) Examination Sep/Oct 2019
Public Administration
Financial Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attractions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The chairman of the Public Accounts committee of parliament is appointed by _____.
- 2) The question asked orally after the question hour in the house is called _____.
- 3) The prepare Budget _____ ministry is accountable.
- 4) According to Article _____ of constitution the president of India appoint comptroller and Auditor General of India.
- 5) _____ committee of parliament examines the Audit report of comptroller and Auditor general.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) संसदेच्या लोक लेखा समितीच्या अध्यक्षाची नियुक्ती _____ करतात.
- २) सभागृहात प्रश्न प्रहारा नंतर जो प्रश्न तोंडी विचारला जातो त्याला _____ प्रश्न म्हणतात.
- ३) अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी _____ मंत्रालय उत्तरदायी आहे.
- ४) संविधानाच्या _____ अनुच्छेदा नुसार भारताचे राष्ट्रपती नियंत्रक व महालेखा परिक्षकाची नियुक्ती करतात.
- ५) संसदेची _____ समिती नियंत्रक व महालेखा परिक्षकाच्या लेखा अहवालाचे परिक्षण करते.

- B) Answer in one sentence (attempt all)
- 1) Who decides whether the bill is a bill of money or not?
 - 2) Why vote on Account bill passes before Budget?
 - 3) What is mean by LPG?
 - 4) How many members are in estimate committee?
 - 5) Under whome control is finance ministry.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) एखादे विधेयक धन विधेयक आहे का नाही हे कोण ठरवितो?
- २) लेखानुदान अंदाजपत्रक मंजुरी पूर्वी का मंजूर केले जाते?
- ३) LPG म्हणजे काय?
- ४) अंदाज समिती मध्ये किती सदस्य असतात?
- ५) वित्त मंत्रालय कोणाच्या नियंत्रणाखाली असते?

Q.2

A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Audit
- 2) Budget
- 3) Finance Administration
- 4) Privatization

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) लेखा परीक्षण
- २) अंदाजपत्रक
- ३) वित्तीय प्रशासन
- ४) खाजगीकरण

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain principles of Good Budget.
- 2) Write the power and functions of comptroller and Auditor General.
- 3) Explain functions of Estimate committer.
- 4) Give short notes on Globalization.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) चांगल्या अंदाजपत्रकाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

- २) नियंत्रक व महालेखा परीक्षक यांचे अधिकार व कार्ये लिहा.
- ३) अंदाज समितीचे कार्ये विशद करा.
- ४) जागतिकीकरण यावर थोडक्यात टिप लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain composition and functions of Finance Ministry.
- 2) Discuss the meaning and importance of Financial Administration.

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादाकिमान २०० शब्द)

- १) वित्त मंत्रालयाची रचना व कार्ये स्पष्ट करा.
- २) वित्तीय प्रशासनाच्या अर्थ व महत्त्व यावर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1366
FACULTY OF HUMANITIES
B.Sc. S.Y. (Sem-IV) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration - VIII
Urban Local Self Government and Urban Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for draw diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) There are total _____cantonment Boards in Maharashtra.
- 2) _____state in India that has more urbanization.
- 3) In Maharashtra are _____Municipal Corporation.
- 4) HUDCO is established according to the _____Act.
- 5) The chairman of municipal council handover his resignation to the_____.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) महाराष्ट्रात एकूण _____छावणी मंडळे आहेत.
- २) _____हे राज्य महाराष्ट्रातील सर्वात जास्त नागरीकरण झालेले राज्य आहे.
- ३) महाराष्ट्रात एकूण _____महानगरपालिका आहेत.
- ४) _____या कायद्यानुसार हुडको ची स्थापना झाली.
- ५) नगरपरिषदेचा नगराध्यक्ष आपला राजीनामा _____ला देतो.

B) Answer in one sentence each (attempt all)

05

- 1) What is the full form of CIDCO?
- 2) Which is the biggest slum in the Ashian continent?
- 3) How many Tenure of Mayor?
- 4) According to which constitutional amendment the metropolitan planning committee is established?
- 5) Who is responsible for the elections of the urban Local Self-Government?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) CIDCO चे पूर्ण रूप लिहा.
- २) आशिया खंडातील सर्वात मोठी झोपडपट्टी कोणती?
- ३) महापौराचा कार्यकाळ किती वर्षांचा असतो?
- ४) कोणत्या संविधान दुरुस्तीन्वये 'महानगर नियोजन समितीची' तरतूद करण्यास आली?
- ५) नागरी स्थानिक संस्थांची निवडणुका घेण्याची जबाबदारी कोणाची आहे?

- Q.2 A) Explain concepts / terms/ unit / events. (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) 74th constitutional Amendment
 - 2) Town planning
 - 3) Sound pollution
 - 4) HUDCO

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना / स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) ७४ वी घटना दुरुस्ती
- २) नगर नियोजन
- ३) ध्वनी प्रदूषण
- ४) हुडको

- B) Attempt in short (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Explain the causes of water pollution?
 - 2) Write the power of chief officer of municipal council.
 - 3) Write a short note on slum development programme.
 - 4) Write a meaning of urbanization.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) जलप्रदूषणाची कारणे विशद करा.
- २) नगरपरिषदेच्या मुख्य अधिकाऱ्याचे अधिकार लिहा.
- ३) झोपडपट्टी विकास कार्यक्रमावर टिपण लिहा.
- ४) नागरिकरणाच्या अर्थ लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the composition and functions of municipal corporation
- 2) Discuss the main problems of Local self-government.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) महानगरपालिकेची रचना सांगून कार्य स्पष्ट करा.
- २) स्थानिक स्वशासनासमोरील मुख्य समस्यांवर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1389
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration - XV
Recent Trends in Public Administration & Important Laws

[Time:1.30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use Pencil for diagrams
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05
- 1) ----- is the major exponent policy of citizens charter.
 - 2) The act of disaster management was passed on ----- by government of India.
 - 3) ----- is the author of public Administration in a time of Turbulance.
 - 4) ----- is the symbol of civil society.
 - 5) National center for Good Governance was established on -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) नागरिकांची सनद या धोरणाचा पुरस्कार -----यांनी केला.
- २) भारत सरकारने आपत्ती व्यवस्थापन कायदा ----- साली पारित केला.
- ३) 'दांडगाईच्या संक्रमण काळात लोकप्रशासन' या ग्रंथाचे लेखक ----- आहे.
- ४) नागरि समाजाचे ---- हे प्रतिक आहे.
- ५) राष्ट्रीय सुशासन केंद्राची स्थापना ----- रोजी झाली.

B) Answer in a sentence (attempt all) 05

- 1) What is New Public management?
- 2) On which day the 'World environment day' is celebrated?
- 3) Who is the president of district disaster Management?
- 4) What is 'E' Government?
- 5) Who bifurcated civil society form the state concepts.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) नवलोक व्यवस्थापन म्हणजे काय ?
- २) जागतिक पर्यावरण दिवस कधी साजरा केला जातो ?
- ३) जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापनाचा अध्यक्ष कोण असतो
- ४) 'ई' शासन म्हणजे काय ?
- ५) नागरी समाजास राज्य संकल्पने पासून कोणी विभक्त केले.

Q.2

A) Explain concept / terms / units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Citizens charter
- 2) Civil society
- 3) 'E' - Governance
- 4) Environment protection Act - 1986

अ) संकल्पना /संज्ञा / घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा किमान ६० शब्द)

- १) नागरिकांची सनद
- २) नागरी समाज
- ३) ई शासन
- ४) पर्यावरण संरक्षण कायदा - १९८६

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Explain the element of new public Administration.
- 2) Write the benefits of 'E' - Governance
- 3) Note on civil society
- 4) State the objectives of environment protection Act.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा किमान ६० शब्द)

- १) 'नवलोक प्रशासनाचे घटक स्पष्ट करा.
- २) ई शासनाचे फायदे लिहा.
- ३) नागरी समाजावर टिप द्या.
- ४) पर्यावरण संरक्षण कायद्याचा उद्देश सांगा.

Q.3 Write answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Write the meaning of Good Governance and explain it's features
- 2) State the objectives of consumer protection Act and explain it's Execution procedure

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) सुशासनाचा अर्थ सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) ग्राहक संरक्षण कायद्याचा उद्देश लिहा आणि अंमलबजावणी प्रक्रिया स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1176
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration - IX
Human Resource Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) In-----year established university Grant commission.
- 2) The works of Human Resource Development Ministry has been divided in -----units.
- 3) Ministry of Human Resource Development was established in-----year.
- 4) -----is the president of National Skill Development Council.
- 5) ----- is the Chairperson of Central Board of Secondary Education.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची स्थापना -----साली झाली
- २) मानव संसाधन विकास मंत्रालयाचे कार्य हे -----ब्युरोमध्ये विभागले आहे.
- ३) मानव संसाधन विकास मंत्रालयाची स्थापना-----साली करण्यात आली.
- ४) राष्ट्रीय कौशल्य विकास परिषदेचे अध्यक्ष -----हे असतात.
- ५) केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष -----हे आहेत.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is Vocational Education.
- 2) Who is the present minister of Human Resource Development?
- 3) When was established 'NACC'.
- 4) In which year started was Rashtriya uchchatar Shiksha Abhiyan (RUSA).
- 5) How many central universities in India.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) व्यावसायिक शिक्षण म्हणजे काय.
- २) सध्याचे मानव संसाधन विकास मंत्री कोण आहेत.
- ३) 'नॅक' ची स्थापना कधी झाली.

- ४) कोणत्या वर्षी राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानांची (रुसा) सुरुवात झाली.
५) भारतामध्ये किती केंद्रीय विद्यापीठे आहेत.

Q.2A) Explain Concepts / terms / units / events (any two)
[Word limitation minimum 60 for each Answer]

10

- 1) Personality Development
- 2) Human Resource Planning
- 3) Higher Education
- 4) Central Board of Secondary Education (CBSE)

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) व्यक्तीमत्त्व विकास
- २) मानव संसाधन नियोजन
- ३) उच्च शिक्षण
- ४) केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ

B) Attempt in Short (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the importance of Value Education.
- 2) Explain the importance of Human Resource Development.
- 3) State the function of national Council for Educational Research and training (NCERT)
- 4) Explain the objectives of Human Resource Management.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मूल्य शिक्षणांचे महत्व सांगा.
- २) मानव संसाधन विकासाचे महत्व स्पष्ट करा.
- ३) राष्ट्रीय शिक्षण, संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेचे कार्य सांगा.
- ४) मानव संसाधन व्यवस्थापनाचे उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in a detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write the importance of Research in higher Education.
- 2) Explain the need and importance of human resource planning.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) उच्च शिक्षणामध्ये संशोधनांचे महत्व स्पष्ट करा.
- २) मानव संसाधन नियोजनांची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1177
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration - X
Educational Administration in India

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) 'Education' English Word is adopted from-----Language.
- 2) Pazar Theory of education introduced by-----
- 3) -----is a full form of U.G.C.
- 4) In -----year NAAC is established.
- 5) In-----year National knowledge Commission established.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) 'एज्युकेशन' हा इंग्रजी शब्द -----भाषेतून आला आहे.
- २) शिक्षणाचा पाझर सिध्दांत -----यांनी मांडला.
- ३) -----हे युजीसीचे पूर्ण रूप आहे.
- ४) -----मध्ये नॅकची स्थापना झाली.
- ५) -----मध्ये राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाची स्थापना करण्यात आली.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who was first educational minister of Independent India?
- 2) Where is the Head quarter of AICTE?
- 3) What is the full form of RUSA?
- 4) Who was the Chief (Chairman) of National Knowledge Commission.
- 5) Who is the Chairman of U.G.C.?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) स्वतंत्र भारताचे पहिले शिक्षणमंत्री कोण होते.
- २) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेचे मुख्यालय कोठे आहे.
- ३) RUSA चे पूर्णरूप लिहा.
- ४) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाचे प्रमुख (अध्यक्ष) कोण होते.

५) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अध्यक्ष कोण आहेत.

Q.2A) Explain Concepts / terms / units / events (any two)

10

- 1) Technical Education.
- 2) University Grants Commission.
- 3) National Accreditation and Assessment Council (NAAC)
- 4) Higher education.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) तंत्र शिक्षण
- २) विद्यापीठ अनुदान आयोग
- ३) नॅक
- ४) उच्च शिक्षण

B) Attempt in Short (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write a note on National education policy 1986.
- 2) Explain the function of higher education directorate.
- 3) State the Importance of Education.
- 4) Write a note on All India Council for Technical Education (AICTE)

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 वर टिप लिहा.
- २) उच्च शिक्षण संचलनालयाची कार्ये विशद करा.
- ३) शिक्षणाचे महत्व सांगा.
- ४) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेवर टिप लिहा.

Q.3 Answer in a detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write a essay of Recommendations of Kothari Commission.
- 2) Describe the Challenges before higher education in India.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) कोठारी समितीच्या शिफारशीवर निबंध लिहा.
- २) भारतातील उच्च शिक्षणासमोरील आव्हानावर चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1169
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y (Sem-I) Examination Oct/Nov 2019
Public Administration – II
Public Administration in India

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B. Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- A) Fill in the blanks. (Attempt all) 05
- 1) ----- can remove the chairman of UPSC.
 - 2) ----- is lower house of Indian Parliament.
 - 3) In India census initiated in ----- year.
 - 4) ----- is the present chairman of National Human Rights Commission.
 - 5) The cabinet is collectively responsible to -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) संघ लोकसेवा आयोगाच्या अध्यक्षांना ----- बडतर्फ करू शकतात.
- २) भारतीय संसदेचे ----- हे कनिष्ठ सभागृह आहे.
- ३) भारतामध्ये सर्वप्रथम ----- वर्षी जणगणनेस सुरुवात झाली.
- ४) ----- हे राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचे सध्या अध्यक्ष आहेत.
- ५) मंत्रीमंडळ हे ----- ला सामुदायीकरीत्या जबाबदार असते.

B) Answer in a sentence. (Attempt all) 05

- 1) Who is the president of Joint meeting in parliament?
- 2) When was National Women's Commission established?
- 3) Who appoints the Attorney General of India?
- 4) In which year was the Indian Constitution Implemented?
- 5) What is full form of RTI?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) संसदेच्या संयुक्त बैठकीचे अध्यक्ष कोण असतात?
- २) राष्ट्रीय महिला आयोगाची स्थापना कधी झाली?

- ३) भारताच्या महान्यायवादीची नेमणूक कोण करतात?
- ४) भारतीय संविधानाची अंमलबजावणी कोणत्या वर्षी झाली?
- ५) RTI चे पूर्ण रूप काय आहे?

Q.2

A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)

10

- 1) National Minorities Commission.
- 2) Ordinance
- 3) Fundamental Duties
- 4) Adult Franchise

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

- १) राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक आयोग
- २) वटहुकूम
- ३) मुलभूत कर्तव्ये
- ४) प्रौढमताधिकार

10

B) Answer in short. (any two)

- 1) State the functions of Election Commission of India.
- 2) Explain the importance of Right to Information.
- 3) State the power and functions of the Prime Minister.
- 4) Explain the structure of Rajyasabha.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) भारताच्या निवडणूक आयोगाची कार्ये सांगा.
- २) माहिती अधिकाराचे महत्व स्पष्ट करा.
- ३) पंतप्रधानाचे अधिकार आणि कार्ये सांगा.
- ४) राज्यसभेची रचना स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

20

- 1) State the structure and functions of Supreme Court.
- 2) Write an essay on 'fundamental Rights'.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- १) सर्वोच्च न्यायालयाची रचना आणि कार्ये सांगा.
- २) 'मुलभूत हक्क' यावर निबंध लिहा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1186
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination OCT/NOV 2019
Public Administration - V
Personnel Administration

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) In the United State's Personnel Administration, the Period 1829 to 1883 is known as the----- system.
- ii) Provisions have been made in ----- part of the constitution regarding the Public Services in India.
- iii) The high ranking officer in the All India Services and Central Services is trained at ----- academy in Mussoorie.
- iv) The Service Tenure and experience are given Importance according to the ----- principle of promotion.
- v) ----- Retirement scheme deducts a certain amount from the monthly Salary of Employees.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) अमेरिकेतील कर्मचारी प्रशासनात इ.स. 1829 ते 1883 हा कालखंड ----- पद्धतीचा म्हणून ओळखला जातो.
- 2) भारतातील लोकसेवाबाबत राज्यघटनेच्या भाग -----मध्ये तरतुदी करण्यात आल्या आहेत.
- 3) अखिल भारतीय सेवा व केंद्रीय सेवेतील उच्चपदस्थ अधिकारी वर्गास मसूरी येथील ----- प्रशिक्षण संस्था या संस्थेत प्रशिक्षण दिले जाते.
- 4) बढतीच्या -----तत्वानुसार सेवाकाळ व अनुभवास महत्त्व दिले जाते.
- 5) -----सेवानिवृत्ती वेतन योजनेत कर्मचाऱ्यांच्या मासिक वेतनातून विशिष्ट रक्कम कपात केली जाते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- In which year the Indian Forest Service was established?
- Which is the top Institute in Maharashtra Working in the Field of Administrative training and Development Administration?
- Which committee recommended setting up a central vigilance commission?
- Who appoints the Chairman of the State Vigilance Commission?
- At what age do IAS and IPS Officers retire?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- कोणत्या वर्षी भारतीय वनसेवा स्थापन करण्यात आली?
- प्रशासकीय प्रशिक्षण व विकास प्रशासन या क्षेत्रात कार्य करणारी महाराष्ट्रातील मुख्य/शिखर संस्था कोणती आहे?
- केंद्रिय दक्षता आयोग स्थापन करण्याची शिफारस कोणत्या समितीने केली?
- राज्य दक्षता आयोगाच्या अध्यक्षाची नियुक्ती कोण करतात?
- I.A.S. (आय. ए. एस) व I.P.S. (आय. पी. एस) अधिकारी वयाच्या कोणत्या वर्षी सेवानिवृत्त होतात?

Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each Answer)

- All India Services
- YASHADA
- LOKPAL
- Neutrality in Public Services.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- अखिल भारतीय सेवा
- यशदा
- लोकपाल
- नागरी सेवेतील तटस्थता

B) Attempt in Short (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each Answer)

- Write a Note on 'Public Services in India: Constitutional Provisions
- State the Importance of Training.
- Explain the Role and Functions of Central Administrative Tribunals (CAT)
- What are the Benefits of Retirement?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) भारतातील नागरी सेवा: 'घटनात्मक तरतूदी' यावर टिप लिहा.
- 2) प्रशिक्षणाचे महत्त्व सांगा
- 3) केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरणाची भुमिका व कार्ये विषद करा.
- 4) सेवानिवृत्तीचे काय लाभ आहेत?

Q.3 Answer in details (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. Explain the Meaning and Functions of Personnel Administration.
कर्मचारी प्रशासनाचा अर्थ व कार्य विषद करा.
2. Write the Meaning and Principles of Promotion.
बढतीचा अर्थ व तत्वे लिहा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1187
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination OCT/NOV 2019
Public Administration - VI
Panchayati Raj and Rural Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The mission of Sant Gadge Baba Gram Swacchhata Abhiyan is started -----in the year.
- 2) ----- has known as father of local self-governments
- 3) ----- is the secretary of Pachayat Samiti.
- 4) ----- is the term of Pachayat Samiti.
- 5) The maximum member of Zilha Parishad is -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) ----- यावर्षी संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियानाची सुरुवात झाली.
- २) ----- याला स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे जनक म्हणून ओळखले जाते.
- ३) ----- हे पंचायत समितीचे सचिव असतात.
- ४) ----- हा पंचायत समितीचा कार्यकाल असतो
- ५) जिल्हा परिषदेची जास्तीत जास्त सदस्य संख्या ----- एवढी असते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who is the chairman Zilha Parishad standing Committee?
- 2) In which year community development program started?
- 3) Through which constitutional Amendment is given constructional status of Gram Sabha
- 4) In which year Indira Awas Yojana is started?
- 5) Who Appoint Block Development Officer?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) जिल्हा परिषदेच्या स्थायी समितीचे अध्यक्ष कोण असतो?

- २) सामुदायीक विकास कार्यक्रमाची सुरुवात कोणत्या वर्षी झाली?
- ३) कोणत्या घटना दुरुस्ती नुसार ग्रामसभेला घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला?
- ४) इंदीरा आवास योजनेची सुरुवात कोणत्या वर्षी झाली?
- ५) गट विकास अधिकारी यांची नेमणूक कोणामार्फत होते?

Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two) 10

- 1) Gram Sevak
- 2) Lord Mayo's Resolution
- 3) Block Development Officer
- 4) Chairman of Zilha Parishad

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) ग्राम सेवक
- २) लार्ड मेयो चा ठराव
- ३) गट विकास अधिकारी
- ४) जिल्हा परिषद अध्यक्ष

B) Attempt in short (any two)

- 1) Explain the function of Sarpanch
- 2) Explain the function of Panchayat Samiti
- 3) Write the Recommendation of Vasantrao Naik
- 4) Write the importance of Lord Rippen's Resolution

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) सरपंचाचे कार्य विषद करा.
- २) पंचायत समितीचे कार्य विषद करा.
- ३) वसंतराव नाईक समितीच्या शिफारशी लिहा.
- ४) लार्ड रिपनच्या ठरावाचे महत्व लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)

- 1) Write the characteristic of 73rd constitutional amendment.
- 2) Write the function and structure of Gram Panchayat.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- १) ७३ व्या घटना दुरुस्तीचे वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) ग्राम पंचायतीची कार्ये व रचना लिहा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1208
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
Public Administration - XI
Administrative Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use of any signs, attracting attention is prohibited

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) Sala model concept introduced by -----
- 2) Simon was positively influenced by ideas of -----
- 3) ----- is known as the father of scientific management
- 4) Constructive conflict concept was coined by -----
- 5) Administrative Behavior book was written by -----

अ) रिकाम्या जागा भरा(सर्व अनिवार्य)

- १) 'साला' प्रारूपाची निर्मिती ---- यांनी केली.
- २) सायमन यांच्यावर --- यांचा प्रभाव होता.
- ३) ----- हे शास्त्रीय व्यवस्थापनाचे जनक म्हणून परिचित आहेत.
- ४) 'रचनात्मक संघर्ष' ही संकल्पना ----- यांनी मांडली.
- ५) 'प्रशासकीय वर्तन' हे पुस्तक ----- यांनी लिहिले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who state the concept 'mental Revolution'?
- 2) Who explains ideal Bureaucracy?
- 3) How many principles of management were propounded by Henry fayol?
- 4) Who rejected the principles of Administration as 'myths' and 'proverbs'?
- 5) Which is ideal method to stop the conflict?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) 'मानसिक क्रांती' ही संकल्पना कोणी मांडली?
- २) 'आदर्श नौकरशाही' चे वर्णन कोणी केले आहे?

- ३) हेन्री फेयॉल यांनी व्यवस्थापनाचे किती तत्वे प्रतिपादीत केली?
- ४) लोक प्रशासनाचे तत्वे 'भ्रामक' आणि म्हणी सारखे आहेत असे सांगत कोणी नाकारले?
- ५) संघर्ष थांबविण्याचा आदर्श मार्ग कोणता?

- Q.2 A) Explain concepts/ terms / units / events (any two) 10
- 1) Scientific management
 - 2) Bureaucracy
 - 3) Human Relation Approach
 - 4) Prismatic society

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) शास्त्रीय व्यवस्थापन
- २) नौकर शाही
- ३) मानवी संबंध दृष्टीकोन
- ४) लोलकीय समाज

B) Attempt in short (any two)

- 1) Explain functional foremanship
- 2) Write importance of 'Gang plank'
- 3) Explain The Bazar- canteen model' of prismatic society
- 4) Describe Behavioral Approach

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन)

- १) 'कार्यात्मक फोरमनशिप' स्पष्ट करा.
- २) गँग प्लँक चे महत्व लिहा
- ३) लोलकीय समाजाचे बाजार कॅन्टीन प्रारूप स्पष्ट करा.
- ४) वर्तनवादी दृष्टिकोनाचे वर्णन करा.

- Q.3 Answer in detail (any one) 20
- 1) What is constructive conflict? Explain the methods of resolving conflict.
 - 2) Write an essay of 14 principles of management.

सविस्तर उत्तर लिहा . (कोणतेही एक)

- १) रचनात्मक संघर्ष म्हणजे काय ? संघर्ष सोडविण्याचे मार्ग स्पष्ट करा.
- २) व्यवस्थापनाची १४ तत्वे यावर निबंध लिहा.